

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskani se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 180.

V Ljubljani, v ponedeljek 10. avgusta 1885.

Letnik XIII.

Gostilne pa počitek ob nedeljah.

Kjer veje duh krščanstva, tam se godi vse prav, kakor in kar terja človeška natora in dopušča volja božja — tudi brez posebne postave. Ali žal, da se duh krščanstva in celó že človeštva čedalje bolj izgublja med nami in treba nam je za to zmerom več in poedinih postav, če nečemo, da nam izgine vse blagostanje iz ljudstva.

Delo je čast in dolžnost človeka. Za tisto je tudi njegova narava po vsem pripravna, vendar gre to le do neke gotove meje. Kedar človek le-to prestopi, pa delo za-nj ni več naravno in mu ni več na korist, marveč obrne se mu na škodo, dušno ali telesno ali pa na obojno. V tem mu je treba pomoči. Za-se, za svojo osebo si jo najde človek že še sam, leži mu več ali manj v njegovi volji. Za društvo, za državo pa je treba, da seže gosposka vmes.

Poslednji državni zbor je v posebnih postavah delo omejil ter nedeljo odločil v splošni počitek ali, kakor že to ni moglo biti drugače, na marsiktero delo svojih postav ni raztegnil ali pa tega ni bil mogel. Zato pa se zdaj, ko so se te postave jele izpeljevati, oglašajo že čedalje več delavcev, ki bi tudi radi dobroto nedeljskega počitka uživali. Tako trgovci, zidarji in drugi.

Mi pa danes opozarjamo častite bralce na eno vrsto delavcev, na ktere državni zbor ni bil mislil, pa tudi sami še niso pokazali, da bi radi v nedeljo počitka — to so krčmarji. Po naših mislih so ga tudi oni potrebni, ali če ga že ne marajo sami, ljudstvo ga je potrebno.

Dokazovati sicer ne menimo, da in zakaj je v nedeljo krčmarjem in njih pomočnikom počitka treba, nam gre le za ljudstvo in temu je pa že prav treba, da se vkrene kaj gledé gostilen njemu na korist. Omenimo pa koj skraja, da ne tirjamo krčmarjem za ves dan nedelje počitka, ali tudi za vse dopoldne, To ni lahko mogoče, pa še tudi sploh ni potreba. V mislih imamo samo nekatere ure in to vsaj dopoldne, nič manj po mestih, kakor na kmetih. Toliko je mogoče, toliko pa je za blagostanje ljudstva tudi potrebno.

Naše cesarstvo je krščansko, v njem še čuti in ima ogromna večina ljudstva potrebo krščanstva in njim se zadostuje prav le v nedeljo dopoldne. Ako so v teh urah gostilne odprte, morebiti celó tik cerkve, kar je po večih krajih, mar one niso lahko-miselni mladini vabilo, muditi se raji v njih, kakor pa v cerkvi? Mladina brez vere ali vsaj taka, ki nima potrebe zadostiti ji, pa ni in ne bo nikjer nikoli državi na blagor. Pa to naj bi še bilo, saj še dobri stariši in skrbni dušni pastirji v tem niso brez vse veljave; ali zgodi se rado, da vino in še huje, žganje zmeša tacim mladenčem glavo, in tepenje med njimi ali tudi že motenje službe božje je temu le naravna posledica.

Država, kakor nikogar ne sili s svojo postavo k bogočastju, tako pa je dolžna vsaj skrbeti, da je to vsakemu mogoče in ga v njem nihče ne moti. To pa stori, če tudi le posredno, gostilna, kedar se v njej toči ob času službe božje.

Bati se ni kake škode ni krčmarju ni ljudstvu, če se v teh urah zapró vse gostilne, zlasti pa še take, ki so blizu cerkve. Kdor čuti potrebo do gostilne, lahko ji ustreže ali že poprej ali pa poznej, kedar ne bo nikomur za napotek. V obče pa ne pri-nese nikomur dobička veliko po gostilnah posedati.

Liberalnim vladam gre ta dvomljiva hvala, da nimamo več postav v našem cesarstvu, ki zabranjuje motenje službe božje, ktero se začne v gostilni, izvrši pa v cerkvi in konča v sodnji. Ne upamo veliko, da jo dobomo že v kratkem, čeravno čutimo, da njena potreba čedalje silniša postaja.

Zato pa se obračamo do naših bralcev, med kterimi je lepo število županov in krčmarjev, naj skrbijo vsak po svoji moči, da boše tudi po gostilnah posehmal ob nedeljah in praznikih v urah, ki smo jih zgoraj navedli, počitek, saj ga je treba krčmarjem in krščanskemu ljudstvu, nikomur pa ne bo na škodo. („Sl. Gosp.“)

Kdo to ugame?

So nekteri prikazki v svetovni zgodovini, kterih nikakor ne moremo razumeti, ako reči, kakor so se

vršile od začetka, od kar so se pojavile, ne vzamemo v skupni celoti. Med te štejemo tudi razmere med kristjani in židi, ki ostanejo tuje med narodi na zemlji, ako pa kje pridejo do moči, so najhujši trinogi kristjanom, sicer pa krščanstvo napadajo do-sledno in strastno s strupenim jezikom in pikrim peresom. Reformovanim židom je tvarinarstvo je-dino prava učenost, tvar pa edini Bog.

Že v prvih časih krščanstva so paganski modri-jani učili se od židov, kako se imajo kristjanje za-ničevati. Židovske šole so v srednjem veku kristjane seznanile z grudoslovjem in vsebožanstvom. Žid Spinoza je bil, ki je v 17. stoletji iznašel klasično obliko za panteistično brezverstvo, od tega so se njegovi vrstniki naučili, da je duša enaka telesu, od njega so se učili prosto voljo zanikati. On je v svoji bogoslovno-politiški razpravi najprej razvil mo-derno teorijo, da ima pravico za sabo tisti, ki ima oblast v rokah. Heine je v svojih pesnih vdaril na struno, s ktero je vse sveto na zasmeh stavil. Auerbach je oče pripovedkam, ki imajo namen razdejati krščansko mišljenje. Ta imena nam zadosti kažejo, da imajo židje samoprodajo z razširjenjem brez-boštva.

Od kod vendar pride to, da ljudstvo, ki je ohranilo vero v pravega Boga v sredi med pagani, v sredi med kristjani pa pred vsem brezboštvo raz-širja. Ali nima v rokah pisma stare zaveze, v katerem se tako lepo poje hvala Bogu. Ali nima ločeno od drugih narodov dovolj moči, upreti se modernemu ateizmu, kakor se je uprlo v srednjem veku krščan-ski omiki.

To nam vse razjasni skrivnostno prokletstvo, ktero je izvoljeno ljudstvo spremenilo v zavrženo. Židje so Zveličarja zavrgli, Zveličarja, ki jim je bil tisoč let pred očmi, čigar podobo so preroki tako jasno naslikali, ki se je tudi za Zveličarja skazal s svojimi deli. Tako ljudstvo mora se nasproti posta-viti krščanski omiki za vse čase, mora se zvezati z vsemi zoperniki krščanstva.

Kolikor globokeje je vera, ktera je izročena in se ohranjuje židovskemu rodu, toliko globokeje je so-vraštvo, ko je završlo vero. Kar se dá reči o brez-

LISTEK.

Zemljepisno-zgodovinski opis Novomeškega okrajnega glavarstva.

(Dalje.)

Šmihelska župnija.

Kake tri ure od Novega mesta stoji Šmihelska župnijska cerkev sredi prijazne vasi istega imena. Razprostira se župnija podolgoma ob Krki, kake tri ure hodá; mejí pa na sosedne župnije Vavtovaško, Topliško, Podgradsko, Stopiško, Brusniško, od Novo-meške, Prečinske in Št. Peterske pa jo loči Krka. Tla so valovito brdovje z kotlastimi dolinicami. Največi vrhunec je Ljubno (287 m) s prijazno cerkvico sv. Vida na vrhu; ob robéh pa se razprostirajo vino-gradi. Ljudje se bavijo večinoma s poljedelstvom, nekaj z vinorejo in živinorejo. Prebivalci so sploh bolj revni; temu so vzrok mala posestva; kajti večina tál pripada raznim grajščinam, ki so večinoma že jako opešale, kar svedoči slabo ali pa celó neobde-lana zemljišča. Veselo izjemo dela le Ruperčevski

posestnik. Marsikteri zadolžen grajšček bi rad raz-kosal svoje posestva, ali prebivalci so premalo imo-viti, da bi si posestev nakupovali.

Ozrimo se sedaj še nekoliko v zgodovino te župnije. Je jedna najstarejših po okolici. Bila je ustanovljena že l. 1323 in se razprostirala čez vse sosedne župe od bregov Krke do vrha Gorjancev in kočevskih Črmošnjic. Kedaj so sezidali farno cerkev, nam stare listine ne poročajo; vendar je bila gotovo sezidana več let preje nego župnija ustanovljena, ker je fara po njej dobila ime. Znano je, da je l. 1544 pogorela; l. 1653 je bila posvečena, ker se je veliko predelalo in popravilo. Okoli l. 1653 so sezidali nov kor in postavili jednega stranskih altarjev. Spomin posvečevanja cerkve se je obhajal nekda v nedeljo pred praznikom Marijinega rojstva. Okoli leta 1737 so na novo sezidali kapelico sv. Frančiška Pavlan-skega, in pobožnost, ki se goduje njemu na čast, je jako stara. Sedanjí stolp so sezidali okoli l. 1730, ker so našli pri popravi (l. 1879) kamen z napisom: R 1730 Ae.

Tudi vasi po Šmihelski župniji so jako stare. V starih listinah kapitelskega arhiva iz 13. in 14. sto-letja so že omenjajo. Naj med drugim navedem le

nektere. L. 1397 je Tomaž Lisee prodal svoje po-sestvo na Slatniku. L. 1389 je v Regerčvasi za-pustil Peter de Raitenburg bratovščini presv. Trojice v Novem mestu štiri kmetije. L. 1488 je Žiga Šak prodal Šmihelskemu župniku jedno kmetijo na Bori-čevem. L. 1410 je Jurij Mindorfer zastavil jedno kmetijo v Srebrničah. Šmihelski mlini se omenjajo v listinah od l. 1440. Kandija poleg Novega mesta je bila začetkom 17. stoletja še jako majhna. Kar gre soditi iz tega, da sta bila od l. 1708—1712 le dva krsta. Izmed gradov je baje najstarejši „Graben“ poleg sv. Ane. L. 1330 se v listinah omenja Ulrik Grabenski. Star je tudi poganiški grad, poprej vlast pl. Langerja. Iz novejšé dóbe je grad „Grm“, vlast g. Smoleta na prijaznem holmei poleg Kandije (se-zidan l. 1586). V 16. in 17. stoletji je tu bivala ro-dovina Mordakov. Žalibog da je prijazna kapelica božjega groba poleg gradú, ktero je sezidal Volbenk Ferdinand Mordaks (1675) malo da ne v razvalinah. Ne mašuje se več v njej. Omenjeni gospod je po-daril župnijski cerkvi srebrni kelih z letnico 1675. V 18. stoletji je bil „Grm“ imetje rodbine Čojzov. Ruperčevr je bil v 18. stoletji vlast Kostanjeviškega samostana, ki je imel tu svoje oskrbnike; ko je bil

boštvo med kristjani v primeri s pagani, to se more tudi reči o brezoboštvo židov. Zgodovino židov razumemo, ako se oziramo na čeznatoren poklic, ki so ga imeli v svetovni zgodovini. Niso Semiti to, ki so tako nenavadno vztrajni in gibčni, niso Semiti to, katerih se ima krščanska Evropa ubraniti, marveč to je tisto, izvoljeno ljudstvo, ki je Sinu Božjega umorilo in ki ga zadeva prokletstvo Božje. Iz te milosti in iz tega prokletstva zajemajo židje tisto skrivno moč, ki jo kažejo v sredi krščanske družbe. To je tista zagonetka v zgodovini izraelskega ljudstva, ki se dá rešiti le, ako se oziramo na poklic izraelskega ljudstva in na tisto gorjé, ki ga je izrekel Sin Božji nad nehvaležnim svetom.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. avgusta.

Notranje dežele.

Presvitli cesar je bil zopet v sredi svojih vernih Tirolcev obdan od strelcev cele avstrijske in tudi sosednje nemške države. Tjekaj prišel je v petek ob polnoči, kar smo že v sobotnem listu objavili. V soboto zjutraj ogledal si je ondašnje vojake, in je bil prav zadovoljen z njimi. Škoda, da je bilo vreme tako neugodno, kajti dež je lil kakor iz škafe, kar pa zvestih Tirolcev ni prav nič zadrževalo, da so v gostih in dolgih vrstah stali po ulicah in na vojnem vežbališču, kjer so cesarja pričakovali in ga navdušeno pozdravili. Ob 10. dopoldne sprejemal je presvitli cesar na zaslišanje svetno duhovščino, dostojanstvenike, oblastnike, občinski zastop, društva in deputacije. Nagovoril ga je s primernim pozdravom župan dr. Falk; presvitli cesar mu je odgovoril, da ga jako veseli priložnost domoljubne slovesnosti, ob kateri mu je bilo dana prilika verno glavno mesto Innsbruck zopet obiskati, iz česar bodo razvideli, kako rad da je med njimi, kjer vsikdar staro zvestobo najde. V imenu strelcev nagovoril ga je njihov predsednik grof Wolkenstein, cesar mu je odgovoril, da je prepričan o domoljubnem značaju društva in ga veseli napredek v strelstvu, kteremu je prava podlaga domoljubje in pa obramba domovine, kar tej prekrasni zabavi nekaj višji pomen daje. Presvitli cesar se trdno zanaša, da avstrijski strelci te svoje dvojnate naloge ne bodo nikdar pozabili. — Ali se bo pa to nemškim turnerjem pod nos kadilo!!!

Lienbacher je že nekoliko prave barve pokazal, kam da hoče s katoliškim klubom. Minule dni je bil pri njem nek sotrudnik „N. Wr. Tagblatta“ in temu je Lienbacher nezaslišano novico — laž povedal, da v sedanjem kabinetu Nemci ne jednega ministra nimajo. Iz ozira na to je potrebno, da se nemško-konservativna skupina v državnem zboru na lastne noge postavi, če tudi se vsled tega desnica razbije in razprši; kajti, tako modruje Lienbacher, čemu bi pa mi Nemci Slovanom večino ohranjevali. Nemško-konservativci do sedaj niso še prav nič dosegli, Slovanom so pa že do marsičesa pripomogli. Kaj bodo na to rekli, kterim se prav zdi, da bi se pod Lienbacherjevim vodstvom ustanovil katoliški klub (prav za prav pod Lichtensteinom, v kterem bi pa Lienbacher imel besedo)? Ni še zdavnej, ko ga je nekdo zagovarjati skušal, da bi bil kot katoliški klub vsem narodnostim enako pravičen. Mogoče, če bi se Slovenci čez noč v Nemce prelevili, drugače pa nikdar ne. Lienbacherju bi katoliški klub ne bil za družega, nego za plašč, s kterim bi se ogrinjal, kedar bi za nemštvo delal. Kaj mož zna, pokazal je vlni s svojo debato o nemščini kot postavni državni jezik. Za Slovane on

nima sočutja, naj bi tudi najboljši katoliki po nagih kolenih k njemu prišli. Za to pa naj se Slovani tudi, kolikor se le da vpirajo njegovim novotarijam in naj ostanejo, kjer so ne gledé nato, ali so pomešani konservativci s samoupravnimi ali ne, pod skušenim vodstvom Hohenwartovim, Lienbacherja in njegov klub naj pa pusté, kjer je!

Juristom zgodila se je neka jako pomenljiva sprememba v oziru **naprave državnega izpita**. Vsled najvišjega odloka se nezrelim odloži izpiti na jedno leto. Izvanredni roki za izpraševanje o veliki noči in o božični odpadejo. Začetek študijam določen je le zimski tečaj, in druga državna skušnja zamore se še le po dovršitvi četrtega leta pravoslovja napraviti. Ta najnovejši odlok zadobi že ob novem šolskem letu veljavo.

Vnanje države.

Nekteri časniki in med njimi tudi „Pol. Corr.“ hočejo vedeti, da je čas splošnje **balkanske ustaje** že prav blizu, kajti Črnogorci jeli so se seliti v Bolgarijo. No to bi samo na sebi še ne bilo tako čudno, ali čudno se jim zdi zaradi tega, ker vsi naseljenci le ob srbsko-bolgarski meji obstajajo, kjer je svet že po svoji naravi jako siromašen, namesto da bi šli dalje v notranje kraje dežele, kjer je zadosti živeža in mnogo dela. Prav tako obnašajo se srbski izseljenci; tudi oni držé se vedno le srbsko-bolgarske meje. „Polit. Corr.“ trdi, da vse to nima družega namena, kakor da se bodo vsi ti naseljenci danes ali jutri v navdušene agitatorje prelevili, ki bodo gorečo baklo upora po Balkanu vihteti jeli. Nemogoče ravno ni, kajti s kristjani tam doli silno grdo delajo in vsaka reč le nekaj časa trpi. Vsekako pa se bodo balkanski junaci poprej zagotovili, kaj poreče na take korake Rusija, kajti brez nje si oslobojenja Balkanskega niti prav misliti ne morejo.

Danes so se sošli v Berlinu zastopniki celega sveta, kolikor ga je med seboj po električni žici v zvezi, na **telegrafni kongres**. Iz Avstro-Ogrske podali so se tjekaj sekcijski načelnik, Lovro Volšic; dvor. sov. vitez Brunner; ministerjalni svetnik Koller; minist. tajnik Mokry in podpolkovnik Oskar Pormann, ki je načelnik telegrafa po Bosni in Hercegovini. Vsaka država ima nekaj na rovašu, o čemur bo predloge stavila. Nemška bo predlagala, da naj se znižajo takse ter naj se jednotni tarif vpelje za celo Evropo. Obstoji naj iz temeljne takse po 50 centimov in pa iz besedne takse po 20 centimov; poslednja naj se pa med dvema sosednjima deželama zniža na 10 centimov. Avstrija bo pa stavila predlog, da bi se tarifi za prehodne telegrame tudi nadalje prepustili določbi in sporazumljenji dotičnih prizadetih oblastnij, terminalne takse ostanejo naj v vsaki deželi nespremenjene, in da naj se pri prehodnem prometu nastavi le jedna poprečna tarifa, ne da bi se ozirali po kateri potezi se bo telegram poslal. Dalje hoče Avstrija predlagati, da naj se sedanje tarife še znižajo. Da naj se omejitev telegramov, ki so za odgovor, do 30 besedi opusti in se za odgovor lahko dá besed, kolikor se komu umestno zdi. V Bernu na Švicarskem se bode ustanovil mednarodni telegrafni obračunski urad. Pri inostranskih telegramih raztegnila se bo beseda od 10 na 15 črk in pa zlorabi sostav dveh in več besed v jedno se bodo meje postavile.

Rumunski židje so res svojo tego v London nesli, kjer so se pri Salisburyju pritožili, kako da se njih rod v Rumuniji zatira; ob enem so ga pa naprosili, če je mogoče, naj on pomaga, da se jim bo vsaj nekoliko bolje godilo. Salisbury je rekel, da bo že „to svoje“ storil. Zakaj pa je bila Angleška jedna tistih velesil, ki so berlinsko pogodbo podpisale. Kolikor se bo le dalo, skrbel bo, da se bo židom ondi na bolje obrnilo. — Naj mož ta svoj recept poprej rajši doma poskusi, da vidimo, kako se mu bo pri Ircih obnesel, potem, ko se bo

prepričal, da je dober, hiti naj še le z njim v divjo Valahijo židom na pomoč in Rumunce strašit.

Nemci jeli so svojim delavcem vedno večo pozornost obračati. Obrtni svetnik Herbig je stavil predlog, da bi bilo jako umesto, ako bi večja podjetja, kakor so na pr. tovarne, svojim delavcem na leto vsaj po 1 teden oddihljeja ali počitnice dovolili. Mnogo tovarnarjev, ki imajo srce še na pravem mestu, je jako sočutno pozdravilo ta predlog, jeden med njimi, firma Mey & Endlich, je pa rekel, da je v njegovi tovarni to že zdavnej vpeljano ter se pravila bolnišnice in podporne blagajnice že sedaj glase: „Vsak moški član blagajnice zadobi, kakor hitro je bil ud te blagajnice že celo leto, pravico na teden dni odpusta, v kterem času se mu pa kljubu temu za 60 ur dela izplača. Če bi se pa delavec prostovoljno tej pravici odpovedal, dobí pa plačo omenjenih 60 ur dela, ki so mu bile v oddihljeju namenjene, v soboto pred svetim večerom za nagrado.“ Ta vpeljava, kakor je sama po sebi jako lepa in posnemanja vredna, je izpeljiva le pri velikih podjetjih, kaže pa vendar le, kako da so se jeli z vso resnostjo na Nemškem pečati z delavci in njihovo bodočnostjo. Počitka bi krvavo tudi drugi stanovi potrebovali, žalibog, da se ne dá povsod tako lahko izpeljati. Kako dobro bi ugajal taisti recimo, slovenskemu časnikarju, toda če on gré in nima dobrega ter večjega prijatelja, da bi se na njegovo mesto postavil, kdo bo pa dnevno literaturo oskrboval? Lahko se pa to zgodi pri listih, kjer si po pet ali šest tovarišev delo razdeli.

V **Heratu** noč in dan delajo, da ga kolikor se bo le dalo, v skrajnem času prav dobro vtrdijo. Vtrdbine izdelujejo se pod vodstvom angleških častnikov, ki so še vedno ondi, kakor so bili spomladi, kedar so Afgance Rusom v žrelo nagnali, da so od ruskih krogelj zadeti ob reki Kušk cepali, kakor muhe. Pa tudi novinci še vedno dohajajo, vsak je dobro sprejet. Tudi emir Abduraman zbira večjo vojsko okoli Herata, če bo treba, pravi, da bo tudi on pritisnil. Po sobotnem telegramu iz Londona soditi, kjer se bere, da so Giersova sporočila tako miroljubnega duha, da se bo Zulfikarsko vprašanje kar samo po sebi rešilo, — si bo Abduraman to delo lahko prihranil, če je Giers resnico govoril.

Angleži se pripravljajo na pomožitev **indiške armade**, kar vse na to kaže, koliko da imajo vere v dobre razmere v Afganistanu. Pomnožene armade poslalo se bo nekaj in to precej zdaten del na severo-zapadno mejo proti Afganistanu. Za dom se bode pa ustanovila indiška armada, obstoječa iz 22.700 domačinov. Poleg teh se indiška vojska pomnoži za 3900 konjnikov in 4550 pešcev. Vojaki domačini bodo dobili Henry-Martini puške, indiške luke se bodo pa zavarovale s torpedi in topniškimi ladjami. Stroškov za to potrebovalo se bo na leto več za cele tri milijone funtov sterlingev. Ker se bode pa vojska domačinov tako zdatno pomnožila, zahteva že zdrava pamet, da se mora tudi več Angleških vojakov v Indijo poslati, da se ne domislijo oboroženi Indijani nekega dne svoje sreče z Angleži poskusiti. Angleži so se že naveličali vednih zavijanj in ovinkov, kterih se diplomatje gledé Afganistana poslužujejo in se pripravljajo Afgansko vprašanje z mečem v roci rešiti in določiti čegav bo Zulfikar in Merusak. Čem bližje se Rusi proti Indiji pomikajo, tem manj verujejo Angleži njihovim miroljubnim obljubam in se že pečajo z vprašanjem ali bi ne bila vojska z Rusijo umestnejša, nego sedanji oboroženi mir. Za slučaj vojske zanašajo se Angleži na pomoč Afganskega emirja, ki bo z njimi potegnil, ker sedaj pri njih pomoč v denarjih dobiva.

Izvirni dopisi.

Iz Šmartna pri Litiji, 8. avgusta. Pri nas so si omislili napraviti požarno brambo, ki je res po-

samostan zatrt, pripadel je verskemu zakladu. Pozneje so ga prodali in imel je že več lastnikov. Sedanji lastnik mu je g. Pštros.

Tudi nekatere podružnice so jako stare. Tržaški škof Urzini de Berthis (1596—1621) je kot namestnik Oglejskega patrijarha Franca Barbara 26. julija 1611 posvetil altar in kapelico sv. Vida na Ljubnem, potovaje po Dolenjski kot namestnik patrijarhov. Obe cerkvi pobožni romarji še dandanes radi obiskujejo.

Cerkev sv. Roka poleg Pogancev je sezidal grof Rudolf Paradajzar in njegova soproga Doroteja roj. Halericar zaradi kuge, ki je l. 1625 po okolici morila ljudi. Cerkev je bila posvečena l. 1760. Tudi k tej cerkvi še dandanes radi zahajajo na dan sv. Roka pobožni romarji.

Kakor sploh Dolenjska je bila tudi Šmihelska župnija pod oblastjo Oglejskih patrijarhov. Ko je bil v Novem mestu ustanovljen kapitel, postal je takratni župnik Jan. Pagan kanonik, župnija pa se je združila s kapitelnom, ki je po svojih namestnikih oskrboval združene župnije. L. 1810 za časa Francozov, je postala zopet samostojna. Ko je pa papež Benedikt XIV. ustanovil Goriško nadškofijo (1752—

1787) pripadala je župnija pod oblast Goriških nadškofov. Še le l. 1787 se je združila z Ljubljansko škofijo.

Neizrečeno veliko kvara je trpela ta okolica po krvoločnih Turkih, osobito l. 1469, 1492 in 1547, v kterih so prišli v večjih oddelkih, v manjših pa skoraj vsaki dan. Posebno grozovito so divjali leta 1492. Grozne reči pripoveduje Valvazor o turški krutosti. Požigali so trge in vasi, razrušili bivališča; morili brezorožne može in žene, nežne otroke in sivolase starčke so nabadali na kole ob plotih ali pa butali z njimi ob zidovje, da so se možgani razlivali po tleh. Zale in imenitnejše žene in može so pa kakor pse vezali in tirali s seboj v sužnost. Gorjé onemu, ki ni bežal o pravem času v varno zavetje Novomeškega zidovja ali pa v temne gozde. Tudi 4. aprila 1547 so Turki po okolici vse pokončali. Veliko kvaro je trpel Novomeški kapitel, kakor svedoči v arhivu ohranjen popis kvara. V omenjenem arhivu se nahaja tudi zapisnik onih, ki so morali hoditi v Novomesto zidovje vtrdovati, les sekat v gozde in z njim Turkom pot zametavati. Tudi z denarjem so morali ljudje pomagati. L. 1526 so Šmihelčani deželnemu knezu dali zlata, srebra, kelhov

in drugih dragocenosti. Mnogokrat so pa bili tudi Turčini tepeni, kakor sem že omenil, pri Novem mestu.

L. 1599 so Šmihelsko okolico nadlegovali konjiki, namenjeni v Karlovec za posadko. Ker niso dobivali redno svoje plače, začeli so pleniti po okolici; vse je bežalo pred njimi, kakor pred Turki. Razkačeni kmetje so se jeli zbirati pri Beli cerkvi, Št. Jerneju, Št. Joštu, Oreheku, Podgradom na Ljubnem in Mirni peči, da se z orožjem stavijo v bran roparjem. Slednjič se je vendar zadeva po mirnem potu poravnala.

Tudi druge nezgode so trle prebivalce, kakor lakota, dragina in kuga. Leta 1529 je bila tolika lakota, da se je za hleb kruha kupila njiva. Iz te dōbe je tudi običaj, da velikonočno nedeljo jedó za prikuho repne oljupke. Tudi v letih 1622, 1629 je ljudi silna lakota trla; v 18. stoletju pa l. 1713 in 1714. Lakota iz našega stoletja (1817. l.) pa še nekeri pomni. Mnogo ljudi je v teh letih pomrlo lakote. Kuga in kolera pa je po župniji ljudi pobirala osobito 1836. in 1850. leta. Tudi leta 1855 in 1866 je nekaj ljudi umrlo za kolero.

Naj omenim še nekaj slavnih mož, ki so bili

trebna, in bo tudi kmalo, če Bog dá, ustanovljena. Največ se je potrudil za to trgovec g. Jaklič. — Preteklo nedeljo popoldne ob 4. uri so imeli zbor in volitev odbornikov, in ti odborniki so gg.: M. Grill, c. kr. okrajni glavar; Josip Jaklič, posestnik in trgovec; Jurij Adlešič, vodja ljudske šole; Ivan Bartl, učitelj; Franc Knaflič, usnjarski mojster; Janez Rus, strojar; Alojzij Šušteršič, posestnik in mesar; Janez Mandel, kovač. Ti gospodje boba toraj to stvar v red spravili. Mislimo, da bo kmalo. Bog daj!

Od Šmarija, 7. avgusta. (Dijaška veselica.) Kaj lepa svečanost vršila se je pretečeno nedeljo v narodnem trgu južnoštirskem, v Šmariji. Priredili so jo slovenski dijaki pod vodstvom abiturijentov Mariborske gimnazije na čast slovanskih blagovestnikov, ss. bratov Cirila in Metoda, omislili so jo v kljub velikim težavam, zaprekam in nevarnostim, ki so jim žugale od nekatere strani.

Točno ob osmi uri zvečer pričela se je slovesnost v dvoranah g. Jagodiča, raz poslopja je vihrala cesarska in slovenska zastava. Vspored je bil izvrsten in so se tudi vse točke prav dobro izvršile. Z burnimi živio-klici je bil posebno pozdrav daleč znanega narodnjaka in pesnika, g. Aškerc, vsprejet, — kakor tudi slavnostni govor, katerega je imel abiturijent g. Medved. Izmed pesnij je posebno dopala „Na straži“ (zbor z bariton-solo), in se je morala večkrat ponoviti. Vdeležba je bila od strani dijakov, kakor tudi drugih gostov zelo živahna. Došlo je več telegramov od onih, ki se slovesnosti osebno niso mogli vdeležiti. — Po končanem oficialnem delu slovesnosti vabila je izvrstna godba Šmarijska k plesu.

Marsikdo je menda tu mislil, da je zdaj konec veselju, ko se je tudi ples končal, ker ni slutil, da nas na Slatini še skoro večje veselje čaka. V nedeljo že je namreč k nam povabilo v omenjeni kraj došlo. Ta okolica je žalibog še polna nasprotnikov Slovencev, pa mi se jih nismo vstrašili, temveč veliko število nas je povabilo z radostjo vsprejelo. Saj smo vedeli, da je tam tudi dosti narodnjakov in da ondi biva slovanski mecen, prevzvišeni vladika Josip Jurij Strossmayer.

V ponedeljek okolo pol enajste ure smo se v obilnem številu odpeljali na vozovih, ktere smo z narodnimi trobojnicami okinčali. Na Slatini so nas prijazni gospodje jako gostoljubno sprejeli. Trije odbranci so se šli Nj. prevzvišenosti gosp. Strossmayer-u poklanjat. Temu so se veselja solzé polile. Pri „Jaklwirthu“, kamor smo izlet naredili, nas je vse skup veselje in čast dohitela, da nas je prevzvišeni episkop sam obiskal. Gromoviti živio-klici iz mladeniških grl slovenskih, kakor tudi mnogobrojnih Hrvatov, kteri so kot gostje tjekaj prišli, so visekega gosta pozdravljali in pritrjevali njegovim besedam, ki so nas vzbujevale in opominjevale, naj bi vse sile rabili v korist narodu.

Le prehitro so nam tekale vesele ure in prišel je čas odhoda in ločenja. Zapustili smo kraj, na katerem smo toliko radosti užili, razpršili smo se, vsi zadovoljni z vgodnim vspehom našega podjetja, pa tudi upajoči in želeči, da bi v prihodnjih počitnicah zopet take dneve doživeli. Bog daj tedaj, da bi se nam še velikokrat posrečilo podobne sloves-

nosti prirediti! Hvala pa še blagim dobrotnikom naše mladine za veliki trud, ki so ga imeli, samo da bi slovesnost dobro izpadla; med te moramo v prvi vrsti šteti vrlega in po vsem južnem štirskem dobro znanega narodnjaka g. Skazo, pa tudi druge prijatelje mladeži.

Sklepoma izražamo željo, naj bi duh ss. apostolov slovanskih bival med našim narodom v obče in med nadepolno mladino posebej.

J. Brezljancov.

Domače novice.

(Izletnikom v Prago) naznanjamo, da se bodo listki za vožnjo tje in nazaj dobivali dne 14. t. m. pri železniških blagajnicah v Trstu, v Gorici, Ljubljani, Zagrebu in Mariboru. Listek si more kupiti vsakdo in brez posebne legitimacije; a zahtevati mora izrečno direktni vožnji listek za Prago in nazaj. Kdor stane ob kaki drugi postaji, mora se peljati na svoje stroške do jedne gori imenovanih postaj, kjer bode potem prejel listek za znižano vožno ceno. Le oni, ki so listke že prej naročili pri odboru in jih tudi že plačali, mogli bodo tudi na ostalih postajah vstopati brez kaknega doplačevanja. Te listke prejeli bodo v priporočenih pismih najkasneje v četrtek dne 13. t. m.

Za ravnanje cenjenega občinstva naznanjamo še jedenkrat, da se izletniki popeljejo s poštnim vlakom, ki odhaja iz Trsta ob 10. uri popoldne, iz Gorice ob 9. uri 24 minut popoldne, iz Ljubljane ob 3. uri 7 minut popoldne, iz Zagreba ob 1. uri 15 minut popoldne in iz Maribora ob 7. uri 58 minut zvečer. Cene za vožnjo v Prago in nazaj so: iz Trsta in Gorice 34 gld. za II., 23 gld. 50 kr. za III. razred; iz Ljubljane 32 gld. za II., 21 gld. 50 kr. za III. razred; iz Zagreba 30 gld. za II., 20 gld. za III. razred; iz Maribora 27 gld. za II., 17 gld. 50 kr. za III. razred. Listkom je veljavnost podaljšana na **dvajset dni**, veljavni bodo tedaj do 3. septembra.

Tudi opozarjamo, da je potovaje na Velehrad s Českega, Moravskega, Šlezije in Avstrije že zopet dovoljeno; tako, da bodo oni, ki bi to želeli, mogli peljati se tje z Dunaja, iz Brna ali pa iz Česke Třebove.

Dosedaj je za potovanje oglašanih že 86 osob. Nadejamo se, da se bode število istih poslednji dan podvojilo.

(Bolezen, ktere na Velehradu nikdar bilo ni) je ponehala. Iz Česke in Šlezije so namreč romanja tje zopet dovoljena. Po družih deželah se dotične prepovedi še niso preklicale; bržkone ker bi po vladni modrosti potniki iz njih na Velehradu vendar le nalesti mogli kako neznano bolezen!

(Pozor!) Nek postopač pošilja nam duhovnom pisma, v katerih prošači ter navaja vzrokov, da je najemščino dolžan, da je rubljen, da nima zadostnega zaslužka. Pisatelj tega se je zaupno obrnil do zanesljivega vira in je pozvedel, da je vse laž in sleparija. Zatoraj duhovniki bodimo pozorni, da postopača, oziroma lažnika in sleparja nepotrebno ne podpiramo, ki potem s podporo našo le pohotno

živi in se z nami in iz nas norčuje. Toraj še enkrat pozor, naj bode dotični z dežele ali celó iz Ljubljane!

(Obhajanje petdesetletnice) preč. g. Mihaela Potočnika, je bilo včeraj v vseh točkah res sijajno. Kaj več pové natančni popis slovesnosti jutri.

(Čitalniški pevci) napravijo pred svojim odhodom v zlato Prago še jeden koncert v tukajšnji čitalnici. Izvolili so si za to četrtek-večer. Da bode zabava tembolj zanimiva vzeli bodo na pomoč tukajšno vojaško godbo. V oči gled izbornega petja, po katerem gg. pevci Ljubljanske čitalnice slové in krasnega sviranja naše vojaške godbe nadjati se je pač polnih miz v prijaznih prostorih čitalničnih. Vstopnina znaša 40 krajcarjev za osebo.

(Vojake pregledoval) je danes jutraj korni zapovednik FZM. baron Kuhn na velikem vežbališču poleg Udmata. Nastopila sta pešpolka št. 17 in 97 ter lovski batalijon št. 20. Konjice, topništva in zdravstvenega oddelka ni bilo ondi.

(Obesil se je) mestni blagajnik Hengthaler danes v svojem stanovanju na Dunajski cesti št. 23, na štekelj pri vratih po 9. uri popoldne; tam pa se je vrstica odtrgala — in šel se je vnovič v drugo svojo sobo obešat, kjer je obvisil. Kolikor se do sedaj vé, manjka v blagajnici prav neznatne svote blizo 300 gld. — pa še ni gotovo.

(Mesečni somenj) v soboto je bil srednje vrednosti. Pripeljali so 980 konj, volov, krav in telet, toraj že veste pri čem da je bilo. Konj je bilo nekaj še precej čednih; manj bi bili imeli pa lepih kosov na izbero kupci, če bi jih bilo kaj prida prišlo, pri goveji živini.

(Kakó daleč sega naših nemčurjev laž) in kako daleč po svetu jo že trositi znajo, kadar gré za to, da se Slovan grdí, naj Vam spričuje to-le: Ravno danes čital sem (tako nam poroča nek prijatelj našega lista) v ameriskem nemškem listu „Oesterreichisch-Amerikanische Zeitung“ v št. 23 od 23. julija t. l., ki izhaja v Novem Jorku in Chicagi med drugimi noticami tudi sledečo: „Laibach: In den Nachtstunden veranstaltete der slovenische Pöbel einen Skandal vor dem Redaktions-Gebäude des „Laibacher-Wochenblattes“ und bewarf das Gebäude mit faulen Eiern.“ Kaj pravite k temu?

(Klub avstrijskih turistov) na Notranjskem svoja dela vrlo nadaljuje v Pivki jami in družih votlinah blizo Postojne. Včeraj so dobili po železnici čolne, s kterimi bodo brodarili po podzemskih jezerih in tako svojo pot nadaljevali.

(Letno poročilo trirazredne ljudske šole v Mengiši) za leto 1884/85 podaja nam nekaj važnejših dogodkov iz šolske kronike, za kterimi našteva šolske dobrotnike. Učiteljskih moči imela je Mengiška trirazrednica čvetero. Vodja šoli je nadučitelj g. Javoršek. Učencev je imela šola 316, ki so bili razdeljeni po šestih šolskih letih v tri razrede. Na podlagi tega je imel vsak razred po dva oddelka. Z odliko je šolo dovršilo 18 fantov in 40 deklic. Iz tega je razvidno, da imajo po kmečkih šolah deklice pač več veselja, ker tudi prej ko ne več priložnosti do uka, kakor pa poredni fantje, ki se po pašnikih rajši premetavajo, kakor pa da bi knjige roke jemali.

(Sobotna „Soča“) zaplenjena je bila zarad članka „Sprehod na Ajšovico“.

tu rojeni ali pa dalje časa tu živeli. Grabenski gospod Rut je bil junak v turških bojih. Leta 1477 so ga Turki vjeli, pozneje pa za veliko svoto odkupnine izpustili. — Pl. Janez Lenkovič, posestnik Ruperčvrha, stotnik kranjske in vtemeljitelj vojaške granice, poskusil se je mnogokrat s Turki. Leta 1557 je na Hrvaškem pri sv. Heleni s 1000 konjiki in nekoliko peši napadel nad 4000 Turkov, nad 2000 jih je obležalo na bojišču. Umrli je ta junak v 23. dan maja 1569. l. vsled padea raz konjā. Njegov grobni spominek je še ohranjen, kakor se je omenilo že pri opisu Novomesta. Ker se je njegovo posestvo razprostiralo do bregov Krke, bil je brod v Kandiji, kjer je sedaj most, njegova vlast. Ta brod je podaril Novomeškemu frančiškanskemu samostanu, ki pa ga je odstopil mestu s pogojo, da postavi most. Ker pa je mesto slabo oskrbovalo popravo mostu, vzela ga je država v oskrbovanje s koncem 18. stoletja.

Anton Mordaks, rojen na „Grabnu“, je bil učen jezuit. Napisal je več knjig, kakor: De resignatione voluntatis propriae in divinam. Vienae 1704; De elevatione mentis in Deum; Praxis bonae et vitae mortis in dies anni distributa; De officiis

devoti Mariae filii. — Leta 1769 je umrl baron M. Cojs, jako blag gospod.

Izmed župnikov starejše in novejšé dōbe se se nam ohranila imena sledečih: Rupert Mindorfer (l. 1328); daroval je cerkvi več kmetij, ležečih v Korški vasi; Janez Pagan (l. 1495), Jurij Perner (konc. 17. stol.), Jernej Lokar (začet. 18. stol.), F. Stanec (1728—1731), Peter de Seccoli iz Rimini 1731—1771) in ob jednom Novomeški kanonik. Pokopan je v kapeli sv. Frančiška Pavljanskega. Za temi so sledili nekaj let administratorji; potem pa po vrsti ti-le župniki: Mihael Potočar, Franc Ogoelec (1784—1798), Maksimilijan Bregar (1798), Klavdij Medič 1799—1805) frančiškan; postavil je altar sv. Frančiška Pavljanskega Franc Govekar (1805—1815), Anton Mežan (1816—1819), Jožef Cetelj (1819—1821), Jurij Zupan (1821—1840); pozneje je postal kapucin in umrl v Krškem; M. Albrecht (1840—1852), Valentin Sežun (1852—1865), Anton Mejač (1865—1871). Od 1871. leta je župnik g. Anton Peterlin, ki je že dokaj storil za olepšavo hiše božje. Spisal je tudi knjižico „Drobtinice“ iz zgodovine župnije Šmihelske. V spomin podane dobrotnikom novih Šmihelskih zvonov. V Novo-

mestu 1879. Založila Šmihelska cerkev. Natisnil J. Krajec. 8°, 28 strani. (Po tej še malo znani knjižici so deloma posneti tudi ti zgodovinski podatki.)

V dōbi, ko ni bila župnija samostojna, imeli so župniki svoje namestnike. Župnik Peter de Seccoli se je izrazil v neki listini l. 1737, da potrebuje za-se, za konje in vikarija 200 gld. Kaplana v sedanjem pomenu je dobila župnija s koncem pretečenega stoletja, a družega leta 1830.

Lastno šolo je dobila župnija še le leta 1865. Lastnega, sposobnega poslopja pa nima še dandanes.

V 30. dan marca 1885. leta se je položil temeljni kamen za novo šolo „revnih šolskih sestrā“ („de notre Dame“), ki bodo oskrbovale poduk deklic. Leta 1882 je namreč izročil blag. g. baron Tadej Merkl, predsednik sodišču kupčijske zbornice na Dunaji, grad Slatenek g. P. Bernardu Vovku, bivšemu gvardijanu Novomeškega samostana in c. kr. profesorju, naj ga porabi v kak dobrodelni namen. Ker pa Dolenjska še ni imela vzgojališča za deklice, porabilo se je imetje za tako vzgojevališče in izročilo šolskim sestram, da ustanovijo takov zavod.

(Dalje prih.)

(Odbor Cecilijanskega društva za Goriško nadškofijo) je v svoji zadnji seji sklenil, da se ima v Gorici napraviti podučevalni tečaj za pevce, pevovodje, organiste, učitelje in duhovne, ako se do časa dovolj poslušalcev oglasi.

Podučevalo se bode brezplačno o liturgični cerkveni glasbi, kakoršno zahtevajo cerkvena določila, o harmoniji, o praktičnem orgljanju, o sestavi orgel, o koralu, o podučevanju v petji, o čitanju partiture in dirigovanju. Predavanja o posameznih predmetih so že obljubili sprejeti gg.: D. Fajgelj, učitelj v Tolminu; Adolf Harmel, župnik v Šebreljah; Janez Kokošar, duhovni pomočnik v Cerknem; dr. Franc Sedej, prof. bogoslovja v centr. semenišči v Gorici.

Kdor se misli vdeležiti tega tečaja naj se pismeno oglasi do 20. avgusta t. l. pri podpisanim tajniku. P. n. cerkvene in šolske oblasti, kakor tudi občinska predstojništva pa prosimo, naj svojim pevovodjem, orgljavcem in učiteljem tudi gmotno (z denarjem) pomagajo, da jim bo mogoče v Gorico potovati in tam cele dni prebivati.

Zlasti pozivljamo cerkvena predstojništva, da svojim organistom, ki se bodo tega poduka vdeležili, iz cerkvene blagajnice podarijo primerno podporo ali nagrado, ako je blagajnica premožna. Iz gotovega vira vemo, da preč. knezo-nadškofijski ordinarijat temu ne bo nasproten.

Podučevalni tečaj bode, ako se dovolj poslušalcev oglasi, prve tri dni septembra.

V Gorici, dne 6. avgusta 1885.

Dr. Franc Sedej,

tajnik Cecilij. društva za Goriško nadškofijo, stanujoč v centralnem semenišči.

(Znižana vožnja po državnih železnicah) bo c. kr. uradnikom kmalo presedati jela. Posebno britko bodo pa to dobroto občutili tisti uradniki, ki so več na potovanju, kakor pa v uradu, kakor so raznih vrst nadzorniki itd. Do sedaj so se vsi ti gospodje na svojih službenih potih, kakor tudi pri službenem premeščanju imeli pravico v I. oziroma v II., služabniki v enakih okoliščinah pa v III. razredu voziti. Marsikak tak uradnik dobil je lepo na tihem od železnice znižano vožnjo, ki je bila njemu na korist; marsikdo drug, ki je imel pravico do I. razreda in ga je v potnem računu tudi zaračunal, peljal se je v III. razredu in je, če mu je bila poleg tega še vožnja znižana, pri tem poldrugokrat toliko koristil imel, kolikor je za vožnjo plačal, zaračunal je namreč celi listek za I. ali II. razred, plačal je pa morda polovico ali pa le dve tretjini dotičnega razreda. Sedaj bode vsak prisiljen posluževati se 50% znižanja, ker ga mora tudi zaračunati. Le če bi mu tega ne bilo mogoče storiti, sme zaračunati celi listek, pa mora povedati vzrok. Tako se bo zopet veliko prihranilo, kajti nihče bi ne verjel, koliko sto tisočev, da je država do sedaj vsako leto na ta način venkaj izmetala. Dalje se bodo pa take službe od slej na dalje tudi lagle dobivale, ker si človek ne bo zastoj toliko prislužil, toraj se jih za nje tudi ne bodo toliko pulilo.

(Nemški jezik) ukazala je Tržaška vlada vpejati že letos v III. razredu ljudske šole v Rojanu za obligatni učni predmet. Tržaški mestni zastop se bo pa temu ukazu uprl in bo ugovor uložil, ker se neče svojih pravic do Rojanske šole znebiti.

(Tramway na paragon) delali bodo svoje dni iz Trsta v Miramar. Inženir Pavel Palese je že vložil prošnjo za dotično dovoljenje.

(Morske obrežne kopeli) priredili bodo še letošnjo jesen nekteri Tržaški kapitalisti v Barkovljah.

(Kurjajo se) kurjači v Tržaški plinarni, ker se jim zdi, da imajo preveč dela in premalo plačila (1 gl. 50 kr.) Za to zahtevajo povišanje plače in pa manj dela, kakor po 12 ur na dan. Ravnateljstvo jim do sedaj ni še volje izpolnilo. Kurjači so vsled tega delo popustili, ktero se je začasno Lloydovim kurjačem izročilo.

(10.000 goldinarjev) zgubilo se je na c. k. pošti med Trstom in Reko. Pismo z denarjem izročila je pošti Tržaška firma M. Levi na Reško firmo Korošac & Comp. ktera pa pisma ni prejela.

(Ljudske knjižice) izšel je ravnokar 15. snopič ter velja, kakor vsaki 6 kr.

Telegrami.

Innsbruck, 10. avgusta. Včeraj so tukajšnje strelske slovesnosti svoj vrhunec dosegle.

Izdajatelj in odgovorni vrednik Jozef Jertč.

Že na vse zgodaj vdeležili so se cesar, nadvojvodi, dostojanstveniki vojne maše na dvorišči samostanske kasarne. Po sveti maši podal se je cesar v dvorni grad, kjer si je opoludne z nadvojvodi iz balkana ogledaval slavnostni spreved strelcev, ki je imel jako mičen in živ značaj. Komaj so dospeli prvi oddelki blizo grada, dvigali so se klobuki kviško in zastave so se priklanjale prijazno pozdravljajočemu cesarju, narod pa mu je klical tisoč in tisočkrat udani svoj „hoch“ in to je trajalo ponavljaje se celo uro dokler ni bil slavnostni spreved končan. Na to pričelo se je pa slavnostno strelsko kosilo, pri katerem je deželni glavar napil zdravico presvitlemu cesarju, med navdušenim „hoch“ klicanjem, grof Wolkenstein pokrovitelju strelcev nadvojvodi Karolu Ludoviku; druge zdravice napivale so se na zdravje došlim gostom iz Avstrije itd. Popoludne obiskal je cesar v družbi nadvojvod, kneza Hohenlohe, grofa Taaffeja cesarskega namestnika Widmana in svojega spremstva slavni prostor, kjer so ga sprejeli s cesarsko pesnijo in „hoch“-klici. Nagovoril ga je Rapp. Cesar je odgovoril, da avstrijskemu strelskemu društvu s tem svojim obiskom hoče dokazati, kako visoko da ceni domoljubne napore strelcev in kako da ga razvoj strelstva veseli. Konečno se je cesar zbranim strelcem še zahvalil z jako spodbudljivimi besedami. Po zgledu daril, slavnostne lope, strelišča, vrnil se je cesar ob nezmernem navdušenju ljudstva na cesarski dvor, kjer so imeli ob 6 dinér za 78 gostov.

Ob 8. uri se je cesar odpeljal, narod mu je pa zopet navdušeno k slovesu srečno potklical, da ni bilo ne konca ne kraja. Cesar je izročil cesarskemu namestniku zahvalno pismo spisano v prisrčnih besedah za ponovljene dokaze srčne ljubezni in zvestobe; županu mesta Innsbrucka dr. Falku podelil je pa red železne krone tretje vrste.

Dunaj, 9. avgusta. Grof Kalnok y, minister zunanjih zadev, obiskal bo že v bodočih dneh Bismarka v njegovem Varzinu.

Madrid, 8. avgusta. Včeraj zbolelo je 4700 ljudi za kolero pomrlo pa 1700.

Poslano.

Vrnivši se še le te dni z večtedenskega potovanja po Srbskem in Bolgarskem, v dolžnost si štejem gledé dopisa iz „Ljubljanske okolice“, priobčenega v cenjenega Vašega lista št. 161 dne 18. julija podati sledeče pojasnilo:

Ko so vsa svarila zavarovalnih zavodov gledé vpeljave 2% deželnega davka od zavarovalnin ostala brezvspešna in so vsi deželni zbori zaporedoma začeli sklepati postave, s katerimi se je ta davek vpeljal za vzdrževanje in podpiranje gasilnih društev, sklenile so avstro-ogerske zavarovalnice, da bodo — ker so z davki tako že preobtežene in ker požarno zavarovanje od leta do leta postaja nevarnejše, ta davek predpisavale k plačilu zavarovanim strankam. Dotični v skupnem posvetovanju na Dunaji storjeni sklep podpisali so zastopniki sledečih avstro-ogerskih zavarovalnic: „Assicurazioni Generali“ v Trstu, „Aziende“ na Dunaji, „českega c. kr. privilegiranega vzajemno-zavarovalnega zavoda v Pragi“, „Konkordije“ v Liberci, „Vzajemne zavarovalnice“ v Krakovem, „Donave“ na Dunaji, „Fonçiera“ v Pešti, „Kmetijske vzajemne zavarovalnice“ v Pragi, „Požarne škode zavarovalnega zavoda“ v Lipskem, „North British and Mercantile“ na Dunaji, „Avstrijskega Feniksa“ na Dunaji, „Riunione Adriatica di Sicurtà“ v Trstu, „Slavije“ v Pragi, Ogersko francoske-zavarovalnice v Pešti in „Splošne zavarovalne družbe“ na Dunaji.

Kako vse te zavarovalnice vtrjujejo 20% davek od svojih členov — ali ga namreč pripisujejo molče zavarovalnici ali ga specifikujejo posebej — ne vem; to pa vem, da ga vtrjujejo vse. Banka „Slavija“ želeč, da bi bilo med njo in njenimi člani vse jasno, uvaja ga izrečno v zavarovalnih pogodbah in le čuditi se moram, kako se jej kaj takega more očitati in v greh šteti, ker je samo po sebi gotovo hvalevredno.

V jednem pa se z gospodom dopisnikom skladam, v tem namreč, da so postavodajalci zagazili, ko so ta davek sklenili, ko da bi zavarovanje zoper ogenj — ktero je, kakor nas vsakdanje izkušnje uče, jako potrebno — bilo luksus. A da bi imel g. dopisnik posnemati jih in smatraje tudi sam zavarovanje za luksus, ga sploh opustiti, to vsaj bi modro ne bilo.

Da se vsaka zavarovana stranka opozori nekaj dni pred iztekom zavarovalne dōbe na vplačilo, je — vsaj po mojih mislih — tudi le njej na korist in

gotovo nič razžaljivega; ne morem tedaj umeti, zakaj g. dopisnik to banki „Slaviji“ očita. Vsakemu členu banke „Slavije“ je pa tudi znano, da ima poleg svojega obroka plačati tudi še poštne stroške, ktere banki provzročuje inkasovanje zavarovalnim.

V Ljubljani, dne 8. avgusta 1885.

Ivan Hribar.

Umrli so:

6. avgusta. Franca Cigler, delavka, 26 let, Karlovska cesta št. 24, jetika.

7. avgusta. Anton Rot, mizarski pomočnik, 37 let, Karlovska cesta št. 5, Tabes dorsalis.

8. avgusta. Adolf Milavec, c. k. davkarski pristav, 27 let, Salendrove ulice št. 6, pljučna tuberkuloza.

V bolnišnici:

4. avgusta. Marija Koščak, gostaška hči, 5 mes., Eclampsia.

5. avgusta. Anton Klander, dninar, 37 let, jetika.

6. avgusta. Janez Opeka, dninar, 40 let, jetika.

Tujci.

7. in 8. avgusta.

Pri **Maliču**: Alojzij Rossek, trg. pot., z Dunaja. — Žiga Allina, fabrikant, iz Prage. — Emil pl. Folly, korar, iz Temšvara. — Vid Milella, zasebnik, z družino, iz Trsta. — E. Geule, k. würtemb. major, iz Ellwangen. — Theodor Fritsche, zasebnik, z Dunaja. — Viktor Walter, zasebnik, iz Zöplava. Dr. E. Graeffe, c. k. nadzornik; Jurij Minal, zasebnik, iz Trsta. — Ed. Thomann, častnik c. k. mornarice, iz Pulja. — Ferd. Bevilacqua, gostolničar, iz Pulja. — Franc Weiss, zasebnik, iz Siska.

Pri **Stonu**: Arnold Färber, trgovec, z Dunaja. — Dr. Gundling, profesor, z družino, iz Prage. — Bohumil Patera, profesor, iz Prage. — H. pl. Ivančič, zasebnica, iz Krakovega. — Josip Prohazka, učitelj, iz Krakovega. — Janez Egeneer, zasebnik, iz Trsta. — Gustav Richter, c. k. stotnik, s soprogo, iz Karlova. — Pistelič in Pamučina, zasebnici, iz Banjaluke. — Emanuel Pisani, profesor, iz Modike. — Dr. Janko Cakanč, profesor, iz Zagreba. — Adolf Gaudia, gozdar, iz Ponikve. — Grass in Zech, zasebnici, z Dunaja. — Engel in Schacherl, trgovec, z Dunaja. — Wollschlägel in Drasdo, zasebnika, iz Torgana. — P. Peršič, zasebnik, iz Trsta. — E. pl. Francovier, dijak, iz Reke. — J. Mazzura, odvetnikova soproga, iz Zagreba.

Pri **Tavčarji**: Adolf Rosenzweig, trgovec, z Dunaja. — Stridthoff, zasebnik, z družino, iz Trsta. — Baron Karl Imhof, c. k. nadporočnik, iz Pulja.

Pri **Bavarskem dvoru**: Baron Karl Knopp, c. k. nadporočnik; Karl Petz, c. k. računski nadporočnik; Karl Schiroky, c. k. poročnik; Fritz, Babič, Ledl, Brenčič, Andr. Kaus, Guido Gergič, c. k. podčastniki, iz Pulja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Anton Belarič, zasebnik, iz Reke. — Franc Walland, strojevodja, z družino, iz Maribora. — Ivana Senica, zasebnica, iz Podgorja. — Franc Kerin, zasebnik, iz Leskoveca. — Alojzij Jerše, župnik, iz Doboveca. — Johann Šlibr, zasebnik, iz Taborja.

Pri **Avstrijskem caru**: Hans Reichholt in Ernst Oertl, učitelja, iz Monakovega. — Josip Novotay, zasebnik, iz Kočevja. — Ferd. Pelle, zasebnik, iz Celja.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

10. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 70	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 30	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 95	„
Papirna renta, davka prosta	99 „ 60	„
Akeije avstr.-ogerske banke	879 „ —	„
Kreditne akeije	282 „ 30	„
London	125 „ 40	„
Srebro	— „ —	„
Francoski napoleond.	9 „ 93 1/2	„
Ces. cekini	5 „ 92	„
Nemške marke	61 „ 45	„

Št. 4729.

Naznanilo.

(3)

Zaradi glavnega snaženja uradnih prostorov ostane **deželna blagajnica kranjska**

12., 13. in 14. avgusta t. l.

za strankini promet zaprta.

Od deželnega odbora vojvodine Kranjske
v Ljubljani dne 3. avgusta 1885.

Umetne

(30)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovešem amerikanskem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.